

Eigenrisicodrager worden: ja of nee?

Het heeft weliswaar veel weg van de keuze om door de kat of door de hond gebeten te worden, maar sinds 1998 kan een werkgever kiezen op welke wijze hij de lasten wil dragen van de uitkering van zijn arbeidsongeschikte (ex-)werknemer. Als uitgangspunt geldt dat die uitkering de hoogte van de gedifferentieerde premie die de werkgever betaalt in nadelige zin beïnvloedt. Maar de werkgever die dat wil kan ook de uitkering van zijn arbeidsongeschikte (ex-)werknemer zelf betalen; hij betaalt dan geen gedifferentieerde premie. Een dergelijke 'eigenrisicodrager' heeft daarvoor een garantie van een bank of een verzekeringsmaatschappij nodig, voor het geval de uitkering uiteindelijk niet door de werkgever betaald kan worden. Voor de kleine en middelgrote werkgevers betekent deze garantie dat het risico van de betaling van de uitkering verzekerd moet worden. De gedifferentieerde premie wordt dus feitelijk vervuld voor een (vaste) premie bij een verzekeringsmaatschappij.

Onder de WAO gold de keuze tussen 'premiëdifferentiatie' en 'eigenrisicodragen' voor de uitkeringen van nagenoeg alle ex-werknemers. Onder de WIA betreft het echter alleen de (WGA-)uitkeringen van werknemers die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn (35-80%) en van de werknemers die volledig arbeidsongeschikt (80-100%) zijn, maar die nog een meer dan geringe kans op herstel hebben. Onder de WIA zijn bovendien met name de uitkeringen van werknemers met een tijdelijk arbeidscontract uitgezonderd.

Weinig bekend is dat onder de WAO voor grote werkgevers de kosten van de stijging van de gedifferentieerde premie vaak hoger waren dan de kosten van de uitkering die tot de premiestijging aanleiding gaf. Mede daardoor was onder de WAO maar een relatief kleine groep werkgevers eigenrisicodrager, terwijl het toch voor een veel grotere groep bepaald interessant moet zijn geweest om eigenrisicodrager te worden. Dat geldt te meer daar de eigenrisicodrager het risico van betaling van de uitkering verzekerd heeft tegen een vaste premie, terwijl de niet-eigenrisicodrager het risico loopt dat een uitkering tot stijging van de gedifferentieerde premie leidt. Enigszins paradoxaal maar desalniettemin juist is dan ook de stelling dat 'de echte eigenrisicodrager' de werkgevers zijn die dat niet zijn.

Onder de WIA zijn de kosten van betaling van de stijging van de gedifferentieerde premie voorts nog lager dan het bedrag van de uitkering. Dat komt omdat er nog relatief weinig WGA-uitkeringen worden betaald (alleen die van de uitkeringen die vanaf 2006 zijn toegekend), terwijl de

uit de gedifferentieerde premie over een bepaald jaar alleen de kosten betaald worden van de uitkeringen die in dat jaar betaald worden. Langzaam maar zeker zal de invloed van een WGA-uitkering op de hoogte van de gedifferentieerde WGA-premie echter stijgen, totdat in het jaar 2016 een eindsituatie bereikt wordt die naar verwachting gelijk is aan die onder de WAO. Ook dan geldt voor veel grote werkgevers dat de premiestijging hoger is dan de uitkering zelf. Voor veel werkgevers zou het daarom aantrekkelijk moeten zijn om op enig moment eigenrisicodrager te worden. Werkgevers kunnen dat per 1 januari en per 1 juli van elk jaar doen en moeten daartoe vóór 1 oktober c.q. vóór 1 april toestemming van de belastingdienst vragen. In de praktijk lijken de goede redenen die er voor veel werkgevers zijn om eigenrisicodrager te worden, ondergesneeuwd te raken door de vele redenen die werkgevers zien om juist géén eigenrisicodrager te worden. Zo is een veel gehoord argument dat werkgevers vrezen voor de tien jaren waarin zij dan langer verantwoordelijk blijven voor de integratie van de arbeidsongeschikte werknemer. Maar werkgevers vergeten dan dat het feitelijk de verzekeraar is die het belang bij de re-integratie van de werkgever heeft overgenomen. Wie goed kijkt naar de de WGA-uitkeringen die de werkgever als eigenrisicodrager moet betalen, ziet bovendien dat de kans dat met die re-integratie nog bespaard kan worden op de kosten van de betaling van de WGA-uitkering uiterst klein is. Verzekeringsmaatschappijen zullen waarschijnlijk van het maken van kosten voor de re-integratie afzien en zich beperken tot het betalen van de uitkering. Daarnaast gevraagd noemen werkgevers in de praktijk meer redenen om geen eigenrisicodrager te worden. Bij bij nadere beschouwing blijken die niet te zijn gestoeld op voldoende kennis van de systemen van de premiëdifferentiatie en het eigenrisicodragen. Er zijn zowel goede redenen om eigenrisicodrager te worden als goede redenen om dat juist niet te doen. Een goed advies is nodig om voor elke werkgever afzonderlijk te bepalen wat in zijn situatie de beste oplossing is. Er is wel één reden om geen eigenrisicodrager te worden die altijd verkeerd is. Wanneer een werkgever geen eigenrisicodrager wordt omdat hij daar niet over nagedacht heeft of omdat hij de materie waarmee hij dan te maken krijgt te complex vindt, moet hij zich ook realiseren dat hij dan in feite kiest voor het systeem van de premiëdifferentiatie dat mogelijk erg onvoordelig is. ■

Mr. J.P.M. van Zijl, advocaat in Tilburg.

Cursus 'De WIA en het eigen risico dragen' door de heer F. van Dijk op 20 januari 2009 in Amersfoort, kijk op www.vedaa.nl